

FIȘA DISCIPLINEI

Norme generale și poporul lui Dumnezeu CIC

Anul universitar 2026-27

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie Romano-Catolică Didactică
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Studii universitare de licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Forma de învățământ	Zi (cu frecvență)

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Norme generale și poporul lui Dumnezeu CIC			Codul disciplinei	RLM2213
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. dr. Kiss Gábor				
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Holló László				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					4
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				44	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul.
4.2. de competențe	Motivație profesională și angajament față de studiul dreptului canonic.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector/tabla inteligentă; cunoașterea platformei Zoom/Microsoft Teams.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu videoproiector/tabla inteligentă, acces la internet; bibliotecă; cunoașterea platformei Zoom/Microsoft Teams.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	C1.3 Abilitatea de a prezenta adevărurile de credință în dialogul dintre conținutul normativ al doctrinei și științe, dintre comunitatea eclezială și societatea civilă, în spiritul dialogului ecumenic cu celelalte confesiuni creștine.
CP2	C2.1 Definirea, prezentarea și explicarea clară și corectă a conceptelor religiei romano-catolice în activitatea didactică.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	C1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale. C1.2 Desfășurarea activităților didactice și de cercetare cu respectarea normelor de etică profesională și deontologie.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină
--

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul cunoaște structura și principiile fundamentale ale Codexului Iuris Canonici (CIC): izvoarele, istoria codificării și aplicabilitatea sa.
2. Studentul cunoaște normele generale canonice: legea canonică, cutuma, decretele generale, instrucțiunile, actele administrative singulare și statutele.
3. Studentul cunoaște normele canonice privind poporul lui Dumnezeu: persoanele fizice și juridice, funcțiile Bisericii, structura ierarhică și laicii.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul este capabil să interpreteze și să aplice normele canonice generale în cazuri practice din viața ecleziastică, valorificând sursele canonice și doctrina.
2. Studentul este capabil să elaboreze și să prezinte argumentat o temă de drept canonic, integrând perspectiva teologică și juridică.
3. Studentul este capabil să identifice și să analizeze problemele canonice relevante pentru activitatea pastorală și didactică din Biserică.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Introducere în sistemul juridic al Bisericii Catolice	Discuție	Ferenczy-Kállay; Hallermann, Ignorantia iuris
2. Biserica, ca comunitate deschisă realității juridice	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Órsy: Egyházjog 9-36. Aymans-Mörsdorf: 9-25.
3. Bazele teologice ale dreptului canonic	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Órsy: Életerős zsinat 103-120. Jogteológia
4. Prima (1917) și a doua (1983) codificare a dreptului canonic	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Erdő: Egyházjog 76-81. SDL

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

5. Sursele principale ale ordinea juridică actuală (CIC, CCEO, AAS, PB)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Kiss; Handbuch 70-116.
6. Dreptul divin și dreptul uman I. (CIC can. 1-28)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	CIC 1-28. kk; Erdő: Egyházjog 86-110.; Althaus 50-90.
7. Dreptul divin și dreptul uman II. (CIC can. 1-28)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	CIC 1-28. kk; Erdő: Egyházjog 86-110.; Althaus 50-90.
8. Persoane fizice și juridice (CIC can. 96-123)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	CIC 96-123. kk; Erdő: Egyházjog 134-148.
9. Specificul dreptului canonic (milostenie și dreptate, salus animarum și echitatea canonică)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Erdő: Salus animarum; Arrieta
10. Actele oficiale ale Bisericii (funcțiile ecleziastice și puterea de guvernare) (canonele 129 – 196)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	CIC 129 – 196. kk; Erdő: Egyházjog 154-172.
11. Activitatea legislativă a Papei Francisc	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Rees, Schüller (szemelvények)
12. Tribunalele ecleziastice, atribuțiile și structura lor	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Hársfai (szemelvények)
13. Bazele dreptului ecleziastic comparat (dreptul bisericilor protestante și sharia islamică)	Prelegere frontală, metodă dialogică cu explicații și exemple; analiză comună	Kiss;
14. Bazele dreptului ecleziastic de stat	Discuție comună	Schanda (szemelvények)

Bibliografie

Note de curs:

- **Kiss Gábor: Bevezetés az egyházjog általános szabályaiba, Kolozsvár 2022.**

Documente bisericești:

- *Az egyházi törvénykönyv.* A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. (Szerk. ERDŐ Péter) Budapest, 2015.
- II. JÁNOS PÁL pápa: „Sacrae disciplinae leges” kezdetű apostoli konstitúció (1983. január 25.) in: *Az egyházi törvénykönyv.* A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. (Szerk. ERDŐ PÉTER) Budapest, 2015.

Bibliografie de specialitate

- ALTHAUS, Rüdiger: *Die Rezeption des Codex Iuris Canonici von 1983 in der Bundesrepublik Deutschland unter besonderer Berücksichtigung der Voten der gemeinsamen Synode der Bistümer in der Bundesrepublik Deutschland*, Paderborn-München, 2000. (Althaus)
- AYMANS Winfried / MÖRS DORF, Klaus: *Kanonisches Recht, Band I*, Paderborn, 1991. (Aymans-Mörsdorf)
- ERDŐ Péter: „Salus animarum: suprema lex” in: ERDŐ Péter: *Az élő egyház joga. Tanulmányok a hatályos kánonjog köréből*, Budapest, 2006. 73-85. (Erdő: Salus animarum)
- ERDŐ Péter: *Az egyházjog forrásai. Történeti bevezetés*, Budapest 1998.
- ERDŐ Péter: *Az egyházjog teológiája*, Budapest [é.n.]. (Jogteológia)
- ERDŐ Péter: *Egyházjog*, Budapest, 2014. (Erdő: Egyházjog)
- FERENCZY Rita - KÁLLAY Márta: *Egyházjogi alapismeretek*, Budapest 2000.
- HAERING, Stephan / REES, Wilhelm / SCHMITZ Heribert (Hg.): *Handbuch des katholischen Kirchenrechts*, Regensburg 2015.
- HALLERMANN, Heribert: *Ignorantia iuris – (K)ein Problem für die Kirche?* in: Archiv für Katholisches Kirchenrecht 185 (2016) 369–389.
- HÁRSFAI Katalin: *Bírósági gyakorlat*, Budapest, 2008. (Hársfai)
- ARRIETA, Juan Ignacio: *Kanonisches Recht und Barmherzigkeit – aus der Perspektive des lateinischen Kirchenrechts*, in: zur debate. Themen der Katholischen Akademie in Bayern, 5/2015. 12–15. (Arrieta)
- ŐRSY László: *Az egyházjog és a teológia*, Róma, 1977. (Őrsy: Egyházjog)
- ŐRSY László: *Életerős zsinat*, Budapest, 2017. (Őrsy: Életerős zsinat)

- REES, Wilhelm: *Ferenc pápa és az egyház reformja. Megjegyzések az egyházjog szempontjából*, in: KISS Gábor (szerk.): *Fiatal Kutatók és Doktoranduszok VII. Nemzetközi Teológuskonferenciájának Tanulmánykötete*, Pécs, 2017. 9-28. (Rees)
- SCHANDA Balázs: *Állami egyházjog. Vallásszabadság és vallási közösségek a mai magyar jogban*, Budapest, 2012. (Schanda)
- SCHÜLLER, Thomas: *Das Pontifikat Papst Franziskus' aus kirchenrechtlicher Perspektive*, in: *Theologische Revue* 116 (2020), 1–17. (Schüller)
- SZUROMI Szabolcs Anzelm O.PRAEM.: *Kanonjogtudomány és kodifikáció. Megjegyzések a latin egyházjog kodifikációjához*. In: *Iustum Aequum Salutare* 4 (2008/2) 83–92.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere. Prezentarea temelor, a bibliografiei și a cerințelor.	Discutarea activității de seminar	
2. <i>Drepturile poporului lui Dumnezeu: Creștinii în general; îndatoririle și drepturile tuturor creștinilor; îndatoririle și drepturile laicilor</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 204–231; ERDŐ, 157–173)
3. <i>Drepturile poporului lui Dumnezeu: Formarea clerului și statutul juridic al acestuia</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 232–293; ERDŐ, 174–197)
4. <i>Dreptul poporului lui Dumnezeu: Prelaturile personale; Asociațiile credincioșilor în Hristos</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 294–329; ERDŐ, 198–208)
5. <i>Dreptul poporului lui Dumnezeu: Structura ierarhică a Bisericii: Papa de la Roma; Corpul episcopilor; Sinodul episcopal;</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 330–348; ERDŐ, 209–220)
6. <i>Dreptul poporului lui Dumnezeu: Structura ierarhică a Bisericii: Cardinalii Sfintei Biserici de la Roma; Curtea Romană; Trimișii papali</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 349–367; ERDŐ, 221–239)
7. <i>Dreptul poporului lui Dumnezeu: Structura ierarhică a Bisericii: Bisericile particulare; Episcopii; Episcopii de eparhie</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 368–402; ERDŐ, 240–254)
8. <i>Dreptul poporului lui Dumnezeu: Structura ierarhică a Bisericii: Coadjutorul și episcopii auxiliari; Conferirea și vacanța scaunului episcopal; Grupurile de eparhii; Sinodurile parțiale; conferințele episcopale</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 403–459; ERDŐ, 254–272)
9. <i>Dreptul poporului lui Dumnezeu: Structura ierarhică a Bisericii: Sinodul eparhial; Oficiul eparhial și conducerea acestuia; Alte organe ale oficiului eparhial; Organisme consultative în eparhie</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 460–494; ERDŐ, 272–289)
10. <i>Drepturile poporului lui Dumnezeu: Structura ierarhică a Bisericii: Parohia, parohul și vicarul; Protopopii, administratorii bisericilor și preoții</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 495–572; ERDŐ, 289–303)
11. <i>Drepturile poporului lui Dumnezeu: Viața consacrată și apostolică; Instituțiile vieții consacrate; Instituțiile monahale; Instituțiile laice</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 573–746; ERDŐ, 304–310)
12. <i>Misiunea doctrinară a Bisericii: Informații generale; Slujirea Cuvântului lui Dumnezeu; Activitatea misionară a Bisericii; Educația catolică; Mijloacele de informare în masă; Mărturisirea de credință</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	(Könyvészet: CIC 747–833; ERDŐ, 311–332)
13. <i>Veritatis Gaudium – constituție apostolică care reglementează în detaliu</i>	Prezentare interactivă a tematicii, dezbateri	Veritatis Gaudium

funcționarea universităților și facultăților bisericești.		
14. Recapitulare și evaluarea seminarului	Evaluarea seminarului	
Bibliografie Bibliografie obligatorie: - Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. (Szerk. ERDŐ PÉTER) Budapest, 2015. - ERDŐ Péter: <i>Egyházjog</i>, Budapest én. Bibliografie recomandată: - Papst Franziskus, Apostolische Konstitution <i>Veritatis Gaudium über die Kirchlichen Universitäten und Fakultäten</i>, in: http://w2.vatican.va/content/francesco/de/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20171208_veritatis-gaudium.html (A dokumentum elérhető az alábbi nyelvek: német, angol, spanyol, francia, olasz, latin, lengyel, portugál) - Ferenc pápa előadása Nápolyban a Veritatis gaudium teológiájáról, in: https://www.vaticannews.va/hu/papa/news/2019-06/ferenc-papa-napoly-eloadas-a-veritatis-gaudium-foldkozi-terseg.html - ERDŐ Péter: <i>Az egyházjog teológiája</i>, Budapest [é.n.]. - ERDŐ Péter: <i>Hivatalok és közfunkciók az Egyházban</i>, Budapest 2003. - ÉRSZEGI Márk Aurél: <i>Pápa, Szentszék, Vatikán</i>, Budapest 2014. - FERENCZY Rita - KÁLLAY Márta, <i>Egyházjogi alapismeretek</i>, Budapest 2000. - RENCSIK István: <i>Egyházi törvényhozás. Általános szabályok. Házasságjog</i>. Kolozsvár: Gloria Kiadó 1993.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea structuri și principiile fundamentale ale Codexului Iuris Canonici (CIC): izvoarele, istoria codificării și aplicabilitatea sa; cunoașterea normelor canonice privind poporul lui Dumnezeu: persoanele fizice și juridice, funcțiile Bisericii, structura ierarhică și laicii.	Examen semestrial oral	40%
Prezență activă și participare interactivă la curs	Pontaj de prezență	Monitorizare	20%
9.5 Seminar/laborator	Prezentarea interactivă a unei teme alese liber, cu suport PPT	Evaluarea referatului susținut la seminar	20%
Prezență activă la seminar	Pontaj de prezență	Monitorizare	20%
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea noțiunilor fundamentale ale dreptului canonic (norme generale, poporul lui Dumnezeu). Elaborarea și prezentarea unei teme de seminar alese liber. Obținerea unui minimum de 45% din totalul criteriilor de evaluare. Nota finală: prezență la curs 20% + examen oral semestrial 40% + referat seminar 20% + prezență seminar 20%.			

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	☒	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	X	☐	☐

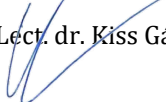
Data completării:

2026.05.25.

...

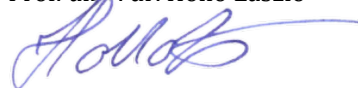
Semnătura titularului de curs:

Lect. dr. Kiss Gábor

Semnătura titularului de seminar:

Prof. univ. dr. Holló László

Data avizării în departament:

2026.06.02.

Semnătura directorului de departament

Prof. univ. dr. Nóda Mózes

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.